

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: **občanské sdružení Vlastenecký poutník, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®.** Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Anderle. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

Za pět let to prý bude „naštěstí“ zase jinak

NÁROD SI ZVOLIL TOHO, KOHO SI ZASLOUŽÍ

I když od našeho převratu k demokracii uplynulo bezmála 24 let, stále jsme si ještě neosvojili pravidla demokratického chování. Můžeme dát samozřejmě najevo lítost nad tím, že v soutěži nezvítězil náš kandidát, což nás neopravňuje k tomu, abychom vítěze pomlouvali. Veškeré výhrady vůči němu jsme mohli uplatnit v rámci předvolebního boje. Jeho výsledek musíme nyní respektovat. Právě proto jsme v minulém čísle avizovali, jaký bude úvodní titulek dnešního vydání ČASU. Je takový, jaký jsme predikovali. Nikoli ovšem nadtitulek.

Demokratické volby jsou demokratické od toho, že jsou pokud možno poctivě nastaveny všechny mantinely a záleží na tom, jak je jich využito. Tak například to, že zůstalo doma čtyřicet procent voličů, vůbec nic nemění na volebním výsledku. Vůbec totiž nevíme, jak by volili, kdyby přišli.

Takže jestli necelých 55 procent z těch, kteří k volbám přišli, dalo svůj hlas Miloši Zemanovi, je to nesporné Zemanovo vítězství a právo jeho voličů. Pochopitelně, že ten, kdo se nadchl a kojil představou opačnou, má právo být rozčarován. Leč nedává to nikomu mandát k pomluvám a k zesměšňování soupeře. Což zase na druhou stranu vítězi nezajišťuje, že nebude sledován, kritizován a různě hodnocen. I to je rysem demokracie, pochopitelně v rámci poctivého užití pravidel fair play. To bychom měli užívat i po volbách.

Jakkoli se nám tato pravidla zdají vhodná především pro sportovní zápolení, mají zcela jistě v politice své místo. Jen si některá z nich připomeňme.

V soutěži bojují čestně a podle pravidel; Uznám, že soupeř je lepší, v cíli nebo po zápase mu podám ruku, vzdám mu tím čest; Vítězství není důvodem k nadřazenosti; I poražený zasluží

uznání, není terčem posměchu, ani skrytého; Soutěž má rovné podmínky pro všechny; Chci vyhrát, ale nikoli však za každou cenu; Férové sportovní chování je mi vlastní i v každodenních životních situacích.

Ať bylo již prezidentské zápolení jakékoli a nebylo prosto různých selhání, ukázalo, že jsme schopni přímou demokracii zvládnout.

Což podporuje to, abychom co nejdříve přijali zákon o přímé volbě **všech starostů a všech primátorů**. Nikoli omezeně, jak to prosazují někteří „opatrní„ politici. Že se obce či města rozdělí na nesmiřitelné tábory? Jistě. Avšak emoce druhý den opadnou. Nevěříte? Tak si představte, že by o minulém víkendu vyhrála prezidentské volby paní Bobošíková. Co byste za to asi dali, kdyby je mohl vyhrát Miloš Zeman.

A uvědomte si, že v roce 2017 se o bydlo na Hradě budou opět ucházet Fischer, Okamura, Bobošíková, ale i Klaus a také znovu Zeman a bůhví kdo ještě. Ti všichni se na to již připravují. To by mohl být teprve mumraj.

Jenže ouha. Můžete být zcela klidní, přátelé. Povídá se, že demokracie bylo již dost. Nesmíme se moc namlsat. Je třeba nám ji sázet po dávkách, abychom se z toho nakonec nezfanfrněli.

Ovšem našli se již nezodpovědní jedinci, kteří tvrdí, že Zeman prý Sobotkovi slíbil, že nepůjde jemu a ČSSD po krku a Sobotka mu prý zase slíbil, že po vítězných volbách prosadí levice změnu ústavy a prezident (tedy Zeman v roce 2017) bude opět volen v obou komorách. Kdo by měl na to ty nervy znovu, zaznělo při tom. A navíc je teď na programu především ruská dvojka. Jak se to udělá? Inu, holoubkové, nechte se překvapit. I když, oni toho lidé napovídají.

Petr Andrlé

Máme prezidenta

Kardinál Miloslav Vlk

Velký dvoukolový volební maraton historicky první přímé volby prezidenta je u konce - máme prezidenta! Byl zvolen hlasy více než poloviny voličů, kteří se zúčastnili voleb. Je čas gratulací domácích i zahraničních. Je také čas reflexe nad poměrně dlouhou volební kampaní i nad jejím vyvrcholením – nad osobou nového prezidenta a jeho představami o vykonávání funkce, do které byl zvolen. Reflexemi odborníků nejrůznějších oborů se nyní plní sdělovací prostředky.

I když byly někdy vyslovovány pochybnosti o správnosti takového způsobu volby prezidenta, myslím, že celá věc má řadu pozitivních stránek, a jako výsledek má nejen zvolení nejvyššího představitele veřejného života, ale zajímavým způsobem ukazuje jako zvláštní referendum o myšlení a uvažování lidí, určitý stav naší společnosti.

Tato volba aktivizovala značnou část obyvatelstva, i když 40% k volbám nešlo. Volební účast je známkou aktivního úsilí ovlivňovat politiku a celkovou situaci v naší společnosti. A to je jistě pozitivní v situaci, kdy se mnohdy mluvilo o jakési politické letargii širokých vrstev. Skutečnost, že byl zvolen výslovně levicový kandidát, ale neznamená, jak by se na první pohled mohlo zdát, že společnost je z velké části orientována doleva, že očekává řešení problémů společnosti od levice, a to pro nedobrou situaci v současném vedení státu. Lidé si však neuvědomují, že tu situaci přivedla společně minulá činnost levice i pravice a že Miloš Zeman v posledních problematických letech "seděl" na Vysočině. A protože levice je v současnosti v opozici, mají lidé prostou, ale ne zcela zdůvodněnou naději, že právě levice zachrání situaci.

Avšak poměrně vysoký počet, skoro polovina hlasů, zvláště mladých lidí, pro Karla Schwarzenberga jako pravicového kandidáta, reprezentujícího staré tradiční hodnoty, které naše společnost postrádá, ukazuje zřetelně, že i u nás se pomalu rodí trend, který je ve světovém měřítku živý, totiž hledání hodnot, smyslu života, dobra a pravdy atd. Hlasy pro pravici to ukazují.

Předvolební kampaně prozradila, že mnoha lidem nevádí určitá orientace levicového kandidáta na minulost, na její metody, poměrná arogance, lež, manipulace a značná absence hodnot. Zároveň je patrné, že lidé nejdou důsledně za pravdou, že málo racionálně uvažují, snadno podléhají manipulaci nepravd a lživých argumentů. Lze z toho udělat souhrnný závěr, že jsme se s minulostí ještě dostatečně nevypořádali (právně, politicky a ideově) a že se tedy vrací, abychom ji znovu prožili.

Ale přece jen hlasy pro Schwarzenberga ukazují určitý sílící posun doprava – a to je značná naděje pro všechny, kteří volili pravicového kandidáta. Naděje je tedy hodnota, která nás povede do blízké budoucnosti s tím, že i nově zvolený prezident chce být prezidentem i této poloviny voličů oponenta a že vezme v potaz nové trendy ve společnosti a že se mu podaří překlenout příkop, který kampaně mezi občany pochopitelně vyhloubila...

27. 1. 2013 www.kardinal.cz

Ze Sudetendeutsche presse jsme včera večer získali rozhovor, který před několika dny poskytl deníku INSIDER poslanec Evropského parlamentu Bernd Posselt. Rádi ho přetiskujeme:

Bernd Posselt exkluzivně: Češi, nebojte se už pochybných strašidel

Rozhovor s mužem, jehož jméno výrazně ovlivnilo kampaň před rozhodujícím kolem prezidentské volby.

Rozhovor – Od začátku odmítal jakkoliv vstupovat do české předvolební kampaně. Přesto v ní jeho jméno zaznělo a podle mnohých dokonce výrazně ovlivnilo to, jak volby nakonec dopadly. Příznivci Miloše Zemana ho zneužili, aby voliče varovali před odevzdáním hlasu Karlu Schwarzenbergovi. Řeč je o Berndu Posseltovi, šéfovi Sudetoněmeckého landsmanšaftu a europoslanci. Před uzavřením volebních místností s novináři o Česku nechtěl mluvit, byť kampaň i volby velmi pečlivě sledoval. Během sčítání hlasů ale deníku Insider poskytl exkluzivní rozhovor.

Pane Posselte, stal jste se nechtěně klíčovou figurou českého předvolebního boje. Co tomu říkáte? Čekal jste to?

Neřekl bych zrovna klíčovou figurou... Udělali ze mě, takříkajíc, zlého muže, aniž bych k tomu jakkoliv osobně přispěl. Přitom je o mně známo, že bojuji za usmíření a porozumění. Je tudíž absurdní, že udělali zlého muže zrovna ze mě.

Osobně si to tedy neberete...

S tím se prostě musí žít, nespočívá to s mou osobou, ale s funkcí, kterou zastávám. Při svých častých cestách do Česka přece vidím, že se ke mně mnozí lidé chovají velmi dobře, že jsou velmi otevření. Prostě se hledal někdo, kdo by se dal před volbami využít jako strašák, to je všechno.

Myslíte, že to je normální? Že je normální, že je hlavním strašákem před volbami zrovna sudetský Němec? Po všech těch letech, kdy se historici, politici, neziskové organizace i dobrovolníci z obou zemí snažili o normalizaci vztahů...

Vždycky říkám, že společným krajanem Čechů a sudetských Němců je Sigmund Freud. A ten tvrdil, že všechno potlačované vyplave na povrch, a to v nejhorší možný moment. A potlačovalo se toho bohužel velmi, velmi mnoho.

Teprve teď, a díky bohu za to, se začíná česká společnost tímto tématem (poválečná historie spojená s odsunem sudetských Němců, pozn. red.) skutečně zabývat, začíná ho zpracovávat.

Měla jsem za to, že naše společná minulost je už dávno zpracovaná, že tahle kapitola je uzavřená...

Předvolební kampaň a i volební výsledek jasně ukazují, že tohle „zpracovávání“, vyrovnávání se s minulostí, je teprve na samém počátku. A že velkou část veřejnosti to vůbec nezasáhlo.

Jak to?

Před 10 nebo 15 lety nenašly podporu snahy Václava Havla, který se o vyrovnání s minulostí snažil. Tyhle snahy byly předčasně ukončeny. Jsem rád, že teď zase začínají, ale ztratili jsme strašně moc let, když jsme se tohle téma snažili zatlačit do pozadí.

Podívejte se – já často mluvím s českými politiky. A je to velmi zajímavé. Všichni vždycky řeknou: Dějiny jsou věcí historiků a my o nich nechceme mluvit. Souhlasím, říkám ano, pojďme mluvit o budoucnosti, ta je – protože jsem evropským politikem – i mým nejmilejším tématem. Oni pak ale stejně skoro vždycky mluví jen o minulosti...

I to ukazuje, jak dlouho byla některá témata v České republice tabu. Jsou tabu dodnes, proto se teď s takovou intenzitou derou na povrch. Proto je pro mě ta předvolební debata v Česku, jakkoliv byla politováníhodná, vlastně pokrok a krok kupředu.

Myslíte, že zrovna volba prezidenta byla ten nejvhodnější moment, kdy minulost vytáhnout?

Už 22 let slýchám, že teď není ten správný moment. Pak tedy asi nikdy nebude ten správný moment. Jsem toho názoru, že politici mají před volbami říct svůj názor a pak si za ním taky stát. A po volbách říkat to samé.

Kým je pro vás Karel Schwarzenberg?

Karel Schwarzenberg je pro mě jednou z největších osobností Evropy. A to právě proto, že i o složitých tématech mluví věcně, čistě, s neuvěřitelnou odvahou. Nezastupuje ani názory sudetských Němců, ani ty velmi nacionálně smýšlejících Čechů.

Je zkrátka osvíceným Evropanem, který o věcech mluví na základě morálky, lidských práv a znalosti dějin. A říká věci, které říkal vždycky. Je s podivem, že veřejnost chce politiky, kteří nešvindlují, říkají pravdu... a když to pak tak někdo udělá, je to zase špatně.

Když jste se dozvěděl, že první kolo vyhráli Zeman a Schwarzenberg, bylo vám hned jasné, že přijde řada na Benešovy dekrety?

Spíše jsem to nečekal. Ale připouštěl jsem, že to je možné. Znovu opakuji: To téma vypluje na povrch zas, třeba i za 10 nebo 20 let, pokud se s ním nevyrovnáme.

O vašem vztahu ke Karlovi Schwarzenbergovi jste se už zmínil, co váš vztah k Miloši Zemanovi?

Tak zaprvé, k panu Schwarzenbergovi žádný vztah nemám. Zním ho samozřejmě 30 let, protože jsem se už jako mladý člověk zasazoval o dodržování lidských práv za železnou oponou a on byl tehdy vzorem pro nás všechny. To on byl velkým bojovníkem za práva lidí, už tehdy jsem ho velmi obdivoval. Má prostě velmi vysoké morální standardy, což dokázala i tahle předvolební kampaň. Je prostě příliš velkou osobností na to, aby mluvil tak, jak to chtějí ostatní slyšet. To zkrátka nemá zapotřebí.

A Miloš Zeman?

Víte, já jsem sudetský Němec, zakořeněný v Bavorsku. A sudetoněmecká a bavorská mentalita je velmi podobná té české. Zním moc dobře takové osobnosti, jako je pan Zeman, i ze sudetoněmeckých kruhů, i z Bavorska. Je to určitý typ lidí, spjatý s venkovem, který často mění názory podle toho, jak se to hodí, jedná populárně a populisticky.

Je pravda, že na sudetské Němce Miloš Zeman zjevně názor změnil, soudě podle toho, co říkal na začátku devadesátých let.

Popravdě řečeno myslím, že na ně vůbec žádný názor nemá. Je to prostě ten typ, který mluví, jak mu, lidově řečeno, zobák narostl. A tak taky jedná.

Ale upřímně: mně osobně je takový typ člověka z lidu mnohem sympatičtější než ten s nažehlenou fasádou, jako byl pan Klaus.

Jste tedy radši za Miloše Zemana než za Václava Klause?

Prezident Klaus, při všem respektu k jeho inteligenci, je velmi chytrý muž, ale také člověk s uhlazenými způsoby, u nějž však nevíte, co se za nimi skrývá. Se Zemanem se dá v leccems nesouhlasit, dá se s ním polemizovat, ale není nesympatický.

Podpořil jste před volbami české hlavy státu výslovně nebo veřejně někoho z kandidátů?

Během celé předvolební kampaně jsem veřejně neřekl slovo ani k českým volbám, ani ke kandidátům. Pan Zeman řekl v tomto bodě absolutní nepravdu, vymyslel si to.

Mluvili jste s panem Schwarzenbergem někdy o navrácení majetku sudetským Němcům? Slíbil vám něco?

O sudetoněmecké otázce jsem už mluvil snad s každým českým politikem, kterého jsem potkal. Mezi sudetskými Němci jsem ale známý tím, že zastávám názor, že majetkové otázky se mají vynechat, že teď nejsou na pořadu dne. Pro mě osobně to není ani téma pro budoucnost. Nemůžu se samozřejmě vzdát majetku za ostatní lidi, majetku, který mi nepatří. Ale vlastního majetku a majetku vlastní rodiny už jsem se já osobně definitivně vzdal.

Pan Schwarzenberg vám tedy nic neslíbil...

S panem Schwarzenbergem už jsme probírali ledascos – euro, evropské sjednocení, lidská práva, Chorvatsko, to asi vůbec nejčastěji, teologii, soukromí. Ale ještě nikdy jsem se s ním nebavil o navrácení majetku sudetským Němcům. Nudil bych tím jeho i sebe.

Vrátit majetek sudetským Němcům tedy nesliboval...

Zaprvé nesliboval, zadruhé jsme se o tom vůbec nikdy ani nebavili.

Co čekáte od nového českého prezidenta?

Od obou – a je jedno, kdo z nich bude nakonec zvolen – očekávám, že Českou republiku více zapojí do evropské integrace, aby zvýšil její mezinárodní kredit, zlepšil její jméno.

Česká republika má v Evropě špatné jméno?

Česká politika, dokonce ani současná česká vláda, nikdy nebyla protievropská. Ale na základě toho, co všude říká prezident Václav Klaus, se mnozí mí kolegové v europarlamentu domnívají, že protievropská je, což není a nikdy nebyla. Protievropští nejsou ani její obyvatelé, ani většina jejích politiků. Ten či onen je možná skeptický, ale to je v pořádku, být skeptický není nerozumné. Od nového českého prezidenta tedy očekávám, že změní image Česka coby protievropské země. Udělal by tím významnou službu i českému národu. Česká republika je srdcem Evropy, není ostrov někde na okraji. I proto je tak důležité, aby u vás zazněly proevropské akcenty. Je to i v českém národním zájmu. Ať už bude zvolen kdokoliv, gratuluji mu a má můj respekt jako demokraticky zvolený prezident sousední země, v níž kdysi žili mí předci. Srdečně ho zvu, aby se spolu s námi snažil zlepšovat naše vzájemné vztahy.

Myslíte, že se antiněmecká předvolební kampaň nějak projeví na česko-německých vztazích, respektive na vztazích Němců k Čechům?

To si nemyslím. Pan Schwarzenberg toho podle mě udělal pro česko-německé vztahy strašně moc. Už tím, že zmobilizoval mnoho mladých lidí a přiměl je, aby se těmito věcmi zabývali. To vztahy mezi námi do budoucna nepochybnělepší. Myslím si, že morálním vítězem je Karel Schwarzenberg, ať už bude zvolen kdokoliv. Jestli ale je něco, čím by se česká společnost teď opravdu měla zabývat, jsou to – a to říkám zcela otevřeně – rasistické výroky, které během kampaně zazněly z okolí prezidenta Klause, zvláště pak z jeho rodiny. To je podle mě opravdu velmi vážná věc. Byly to výroky, které dalece přesahují to, co je normální.

Chtěl byste po volbě prezidenta Čechům něco vzkázat?

Ano, mám pro ně jeden hodně důležitý vzkaz. Když byl zvolen papež Jan Pavel II., řekl: Nemějte strach, otevřete okna dokořán. Vpusťte sem čerstvý vzduch.

Ani Češi by neměli mít strach. Ani strach před Němci, ani strach před sudetskými Němci, ani strach před Evropou a ani strach před sebou samými. To Čechům udělá dobře. Nemějte strach, otevřete okna a vyvětrejte a nebojte se pochybných strašidel.

Zuzana Kleknerová
Fotografie: bernd-posselt. de

JAK SE POZNÁ BUDOUCÍ PREZIDENT?

Role amerického prezidenta je z hlediska mužského sebevědomí jistě vrcholem uspokojujícím i ega nejztopořenější. Ti, kteří se vydávají na cestu do politického bezvědomí, to mají vepsáno v obličejích už v mládí. Konečně čtete to sami ve tvářích mladého Eisenhowera, Obamy a Clintona.

Luděk PAVÉZKA

žena Autorská výstava
kreseb, reliéfů
a plastik.

100x jinak

**Vernisáž je v sobotu
19.ledna 2013 v 17 hodin**

**Výstava je prodejní,
přístupná denně do 1.března 2013**

ART GALERIE PENSION
Pension U řeky, Karlovice 209
tel.: 554 744 115, mobil: 603 721 434
www.pensionureky.wbs.cz

Betlémské světlo 2012 ve Staré Vodě

Jan Pečínka

15. prosince 2012 byli pro Betlémské světlo ve Vídni skauti z Brna, z našeho oddílu Poutníci Čechovice nám to na tuto akci nevyšlo. O týden později 22. 12. přijela světelná štafeta s brněnskými skauty vlakem do Olomouce a my jsme je čekali na nádraží. Asi 20 dalších světloňošů si plamínek z Betléma "přeložilo" do svých lampiček a náš oddíl vytvořil 2 skupinky.

První družina skautská nasedla do vlaku směr Domašov, Bruntál, Krnov a Opava a vyrazila na sever. Tuto trasu jezdíme již 15 roků. Na všech nádražích skauti vystupovali a předávali Betlémské světlo čekajícím zájemcům. V Krnově tradičně čekali polští harceři z Glubczyc, aby si naše světelné poselství převezli přes hranice do svých domovů.

A další polská skupina z Raciborze čekala na naši světelnou štafetu na nádraží v Opavě.

Při předání jsme zavzpomínali na poslední společný tábor na Slezské Hartě a vraceli jsme se domů.

Druhá skupina vlčet převezla Betlémské světlo na faru ve Velkém Týnci, na obě fary ve Velké Bystřici a do tamního domova důchodců. Plamínek jsme předali také starostům obou obcí a paní starostce v Mrsklesích. Potom už jsme vyrazili do vojenského výcvikového prostoru. Na náměstí v

Libavé jsme světlo předali čekajícím zájemcům a odjeli jsme do poutního místa Stará Voda. Tam na nás nikdo nečekal, v zimě je zde pusto. Stromy a keře obalené jinovatkou, ledové krápníky na březích potoka a na rybníku pevný ledový krunyř. Plamínek vánočního poselství pokoje z Betléma jsme přenesli do obnovené kaple nad Královskou studánkou, zapálili jsme od něj svíce na oltáři ztichlého kostela a také u pomníku padlých z I. světové války. Přešli jsme na hřbitov a několik svíček jsme umístili na náhrobky a k centrálnímu kříži. Vyzkoušeli jsme také pevnost ledu na rybníku a obhlédli nově opravenou zeď bývalých ambítů kolem kostela.

Tím naše větev Betlémské štafety končila a vraceli jsme se do svých předvánočních domovů. K připomenutí každoročních skautských aktivit ještě pár snímků.

GULAGY U NÁS FUNGOVALY AŽ DO ROKU 1989

V našich zemích se postupně vytváří fáma o tom, že všechna zvěrstva proti lidskosti totalitního systému, se odehrávala pouze v padesátých letech a v době normalizace, že sice byla cenzura, gulášový socialismus, ale jinak nic. Pravdou je, že poslední politický vězeň byl u nás popraven v roce 1961. A jinak nic? A kdo byl hodný, nic se mu nedělo? A kdo chtěl pomoci budovat socialismu a při tom narušovat stranu zevnitř, tak vstoupil do KSČ. Bylo to opravdu tak? Nedávno se na internetu objevilo svědectví politického vězně o tom, jak to vypadalo v komunistických koncentracích ještě před pár desítkami let. Konkrétně v roce 1975 - 77. A to není tak dávno. Ještě žijí někteří z jejich organizátorů. Autor již jednou svoji zkušenost popsal. Dále uváděný text vyšel v roce 1990 v Lidových novinách. Nyní ho autor chtěl umístit jako varování i v oblasti „svého“ koncentračního tábora. Poslal tedy svůj příspěvek městu Ostrov nad Ohří. Jak to dopadlo? Odmítli ho pochopitelně uveřejnit v místním tisku. Delší část příspěvku autora otiskujeme jen proto, aby se nezapomínalo. Je psán bez čárek a háčků, ale je více než srozumitelný:

Pise se rok 1975, je mesic duben. Bacharska komunisticka eskorta me privazi spoutaneho skoro do kozelce do lagru Ostrov n. Ohri - Vykmanov. Proc tak spoutaneho? U soudu jsem mel kriticke reci k rozsudku Vasila Fedorka, ceskeho soudce Krajskeho soudu Brno s typicky ceskym jmenem. Muj zlocin, ktery jsem spachal psacim strojem a perem, oznacili estebaci, krajsky prokurator a soudce Vasil "podvracenim republiky ve spojeni s cizi moci". A ja jsem to odmital uznat. Protoze pisemna kritika danych pomeru ve spolecnosti nemuze byt v zadne demokraticke zemi oznacena podvracenim republiky.

Kdyz me vezli v retezech z brnenske vazby svazaneho tak, ze jsem si nemohl ani utrit zasopleny nos, a kdyz se me spoluvezni v eskortnim autobuse ptali, kolik ze tech deti jsem zabil, doslo mi, ze mozna pujde o holy zivot. NVÚ Vykmanov ve skutečnosti Nápravně výchovným ústavem nebyl. Byl to koncentrák.

Po par dnech na pribylaku mi bylo jasne, kdo (krome bezpecaku dosazenych StB) lagru Vykmanov ve skutečnosti vladne. Vysoky muz s klativou chuzi, prezdivany Velky Gulliver nebo take Samorost, "nacelnik vychovy" vlastnim jmenem npor. Jaroslav Krejčí z blizkeho mesta Ostrov. Tento manazer prevychovy, udajne s rodinnymi vazbami na ministra vnitra agilne dusil vezne svymi "harmonogramy", jakoby prevzatymi z tech nejsovetskejsich prevychovnych taboru pro bezprizorni zlodeje. Slo o celodenni program buzerace, kdy vezni museli po tezke praci, kdyz meli plnit tvrde, v podstate nesplnitelne pracovni normy, provadet nejstupidnejsi nacviky a skoleni. Napr. "nacvik na ranni rozcvicku" (mnohokrat behem bileho dne), nacvik na ukladani esusu, kominku, stlani luzek. Stale pochodovani, jakoby byla valka. Nacvik na scitak, nacvik na vydej stravy a pod. Pri permanentnim hladu v tomto lagru byl nacvik na vydavani stravy obzvlaste odpuzujici. Ten spocival v hromadnem pochodu s prazdnymi esusy pod levou pazi k lagrove kuchyni, kde samozrejme nikdo zadnou stravu nevydaval, a pochod zpět k baraku. Nekolikrat denne. Nepochybne se tim dobre ziveny "Gulliver" vyborne bavil. Zatimco veznové nedostali po dobu pul roku treba obycejne brambory. Protoze - jak se vyjadril dozorce majici na starosti kuchyn: "venku jsou moc drahe, to vam dame radsí vitaminy". (Samozrejme zadne vitaminy ani brambory). Takze furt dokola jen ta bozi slichta z kedluben a mrkve s testovinami. Ale hlavne prosle vojenske zasoby

z konzerv a instantních pytlíků. Za celá léta jsem neviděl obyčejný rohlík s mlékem. A ovoce? Jen jeden kousek ročně. Na Vánoce 1 citron nebo jedno nahnilé jablko.

Při jiných nácvicích npor. Krejčího museli odsouzení smekat před prázdnou kanceláří referenta

rezimu. Jakoby měli boží muka. Take se muselo podávat hlasení, jeden mukl druhému. Nacelník výchovy denne narizoval skoleni Ustavniho radu. Nikdy jsem nevidel televizi ani film, jen me skolili, jak analfabeta, Ustavnimu radu. (Radu, který nakonec v mém případě sami hrube poslapali). Pokud si vzpomínám, tak vezen mel jen 20 min. tydne na osobni volno. V nem mohl napr. napsat dopis rodine. (Ovsem pokud mu ho cenzor Karlík nezahodil, jako to bezne delal mně. A ani mi to neoznamil.). Kvuli takovemu teroru, kdy vezni museli casto vstavat take v noci na uklid snehu a na ruzne sluzby a byli tedy nejen hladovi, ale vecne nevyspali, utrmaceni a promrzli, pachali pak nekteri sebevrazdy. Na vrub Velkeho Gullivera pada

rada pokusu i dokončených sebevražd zoufalců, kteří tento teror prostě nezvládli. Vzpomínám na vezne Kucku, starsiho pana, který v zoufalství skocil pod kola tezkého nakladaku a umíral dva dny na tezké vnitřní zranění. "Strasny zivot, strasny zivot..." rikaval mi, kdyz jsme se na lagru potkali.

Dalsim vytecnikem tohoto lagru byl muj tzv. "vychovatel" na baraku c. 5, npor. Alois Čermák. Protoze znal moje nazory na rezim a komunistickou "prevychovu" ve Vykmánově, nechaval me zavirat do korekce (betonova trestni kobka) za kazdou malichernost. Kdyz jsem ho pozadal o povoleni k zaslani ucebnice nemciny, anglictiny a podobneho jazyka, rekl, ze mi studovat imperialistickou mluvu nedovoli. Tak jsem ho pozadal o rustinu a na to mi oznamil, ze kdybych se mel ja, takovy nepřítel socialismu a SSSR zlepsovat v rustine, tak to ze by byl naprosty vysmech Sovetskemu svazu a celému socialistickému taboru. A poslal me za drzost do díry.

Poslapavání lidské důstojnosti nemelo v tomto koncentracím období a vrcholilo v tamním betonovém bunkru, kde bylo neustále vlhko, zima a tma. Bylo tam 21 samotek s nejostrejsim rezimem. Poprve me tam za trest privedli zacatkem kvetna 1975. Musel jsem se vysvlect donaha, nechat se dohola ostrihat a fantom tamni korekce bachar Pavel Váchal me privital slovy: "Tak ty ses politickej!? Takove jsem strilel v padesatejch na čáře, ty kurvo, ty hajzle! Udelej deset drepů nebo te zabiju!" , a zacal me skrtit obuskem kolem krku. Potom klouby prstu zatatych v pest mi tloukl po hole hlave. Dozorce Vaclav Koška a bachar prezdivany "Knedlík" mi pak zapocali drtit obe zapesti tzv. teckem. To je ocelovy lamac zapesti. (Rikali tomu "mirne prostredky" po celou dobu meho pobytu v Ostrove. Npor. Jaroslav Krejčí je takto instruoval).

Asi pul hodiny se vyzivali na mém nahem a bezbrannem tele, potom me zavlekli na spinavou kobku bez oken a vhodili za mnou spinavy habit, usity z jutoveho pytle, který uz muselo nosit aspon 50 muklu. Z obou, silne pohmoždených zapesti az na kost, mi malem vlala kuze. Na ten den nikdy nezapomenu. Byla to streda 7. kvetna 1975. Venku tehdy naplno probihalo období tzv. Husákovy normalizace - tedy obnoveneho komunistickeho teroru po potlacení svobody Sovetskou armádou roku 1968.

Nejmene 2x denne donucovali komunisticti teroriste obyvatele bunkru svleci se do naha. Pritom musel kazdy zvedat pazu a chodidla, vyplazovat jazyk, delat "siroko rozkroky", predklony a drepky. Vezensky odev jim mezitim schvalne pomichali na jednu hromadu, takže clovek ani nevedel, ci rozkmasanou kosili a spodky si to vlastne potom oblekl.

Tyrani hladem bylo v koncentraci Vykmanov základní složkou "prevychovy". A nejen tam. Ve všech komunistických věznicích sovětského bloku. Jako červená nit se táhl hladomor bolševickým gulagem v Československu. Byla to morová rána všech věznic, eskortních cel, lagru a komunistických pevností. K snídani patka suchého chleba a neslazená mláta. K obědu řídká, vodová polévka, testoviny s nepozivatelnou omáčkou. Na večer krupice. Takováto strava se v bunkru ještě snižovala polovinu a byla absolutně bez masa. V současné době vážím cca 97 kg. Ve Vykmanově jsem měl 54.. Me tím drželi v bunkru nakonec i bez kazenských trestů. Prostě jen tak, za nic. Myslím, že to nařídil npor. Krejčí spolu s npor. Čermákem. K tomu dostali pozdravení od náčelníka věznice ppluk. Josefa Panocha. Takže jejich Ústavní rad, který nám nutili vrchem - spodem, sami brutálně poslapali.

Jeden z nejhorších mlaticů, který býval přizván do korekce na mlácení lidí, byl již zmíněn Václav Koška. Byl jsem na takové cele v tzv. CDU (celodenním umístění) v korekci, kde bylo rozbíté okno. Bylo před Vánoci, venku mrzlo a padal sníh. V noci nebylo možné s jednou, jedinou tenkou dekou spát. Tuto jedinou deku si musel člověk podsunout i pod sebe. Protože jinak by musel ležet na studených, holých deskách v železném ramu na betonové podestě. Šlo to max. 20 minut, pak člověka probudila hrozná zima. Musel jsem vyskocit a čtvrt hodiny cvičit, až jsem se zahřál. Poté zase 20 min. spanek. A to se opakovalo celou noc. Z tureckého záchodu vylezali potkaní a z nejruznějších der také občas myši. Náhle zarachotily klíče, do cely vstoupil Koška a mlátil mě obuškem. Zada mu kryl vždycky jeden příslušník Sboru nápravné výchovy. Kolik takových nocí ještě preziju... - říkal jsem si v duchu.

Dozorci NVU Ostrov nad Ohří - Vykmanov si mohli dělat, a také dělali, co se jim zachtělo. Bít vězňe, ponižovat vězňe, trápit vězňe, zabít vězňe, nebo vězňe vykoristovat. Na pracovišti ZPS, v dolním lagru, si naši všemocní paní velitele nechávali své motocykly povrchově upravovat vysokotlakým pískovým ostrikem a chromem. Aby jim nerezavely. Taková draha procedura je nestala samozřejmě ani korunou. A někteří bachaři si brali vězňe (např. ty, kterým už zbyval jen krátký trest) na své chaty a chalupy v okolí Ostrova, aby jim zadarmo prováděli potřebné (např. stolářské) práce .

V březnu 1977 mě odsoudil okr. soud v Karlových Varech (Bretislav Vasko, Božena Skalová, Ctirad Ržounek) k další dvěma a půl roku odnětí svobody. Pokusil jsem se dostat dopis o neuvěřitelně krutých poměrech v koncentraci na Západ, rozhlasové stanici Deutsche Welle. Ihned jsem skončil v bunkru a už jsem se odtamtud nikdy nedostal. Celkově jsem na samotkách komunistických věznic strávil cca tři roky. Po nějaké době mě odtransportovali do nejtežší věznice Valdice u Jicin. (viz Milan Janča Valdice na internetu).

Zaverem tolik: komunistickým bacharům Krejčímu, Čermákovi, Panochovi, Váchalovi, Koškovi, Paterovi, Sandlerovi, Částkovi, Železnému, Karlíkovi, Šiškoví, Olivovi, Knedlíkovi (prezdivka), Havajákovi (prezdivka) a dalšími, se podařilo udržet v letech 1975 - 77 vězenský systém patřící mezi ty nejvykřičenější. To vše pak přes to, že ve Vykmanově byli umístěni z drtivé většiny vězňové nemocní. Mnozí z nich velmi vážně. Tak např. na odd. X seděl také spisovatel a chartista Jaromír Šavřda. Dr. Šavřda nedlouho po svém propuštění z tohoto oddělení zemřel. "Vychovával" ho tam ten samý nicma, jako prevychovával mě: npor. Alois Čermák. Já sám, ač před zatčením zcela zdravý, vrátil jsem se z bolševických mucíren rovnou do invalidního důchodu, ve věku 33 let. A mnozí další také.

Milan Janča, signatář Charty 77, Německo

Jak vznikal Lex Schwarzenberg v Národním shromáždění v roce 1947

I tento zákon byl ve volební kampani všelijak přemílán, jako zda jeho přijetí nebylo nutné a spravedlivé. Konce konců posuďte sami. Protokol má více než dvacet stran, otiskujeme jen ty části, které jsou charakteristické pro tehdejší „socialistické myšlení“. Bohužel týkalo se to většiny zákonodárců. Za několik hodin byl komplex budovaný po staletí znárodněn. (Bez jazykové korektury).

Čtvrtek 10. července 1947; Začátek schůze v 9 hod. 15 min.; Přítomni: Místopředsedové: Hodinová-Spurná, Petr, dr. Ševčík, Komzala. Zapisovatelé dr. Špánek, Štětka. 221 poslanců podle presenční listiny. Z kanceláře NS: tajemník NS dr. Maďar; zástupci tajemníka NS dr. Záděra, dr. Ramajzl. Pořad 65. schůze ústavodárného Národního shromáždění republiky Československé, svolané na čtvrtek dne 10. července 1947 na 9. hod.

1. společná zpráva výborů zemědělského, právního, průmyslového a rozpočtového o návrhu poslance Vilíma a druhů (tisk 433) na vydání zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou (tisk 723). Místopředsedkyně Hodinová-Spurná (zvoní): Zahajují 65. schůzi ústavodárného Národního shromáždění. Dovolenu podle § 2, odst. 4 jedn. řádu dala jsem na tento týden posl. dr. Rozehnalovi, Bezděkovi, Evženu Erbanovi. Posl. dr. Šíp předložil lékařské vysvědčení k udělení mu dovolené dne 24. června 1947.

Zpravodajem za výbor zemědělský je p. posl. Sedlák, dávám mu slovo. Zpravodaj posl. Sedlák: Slavná sněmovno, paní a pánové!

Bylo mi uloženo, abych jako zpravodaj výboru zemědělského podal zprávu k návrhu posl. Vilíma a druhů na vydání zákona o převodu vlastnictví hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou. Dovolte, abych zdůraznil, že jde o šťastný iniciativní návrh posl. Vilíma, ke kterému se posléze přiklonila pro jeho výstižnost celá jihočeská Národní fronta, která také sama vedla řadu závažných jednání o věci. Smyslem osnovy je vypořádati se se zřetelem na národní a sociální revoluci československou s majetkovou stránkou ohromného komplexu nemovitostí a podnikového souboru schwarzenberského. Před prvou pozemkovou reformou měřil tento majetek 180.000 ha a po reformě stále ještě 55.000 ha půdy. Vedle toho jsou základní majetky podstatného rozsahu zejména v Německu a také v Rakousku.

Nebude škodit, uvědomí-li si v této chvíli sněmovna, že tento rod, jehož první záznamy se objevují ve 12. století, pochází ze středního Franska v Německu, že rodové sídlo, hrad Schwarzenberg, leží na půl cestě mezi Würzburgem a Norimberkem, že odtud jedna větev se dostává po šlechticky vznešeném oddělování se od lidu až do Rakouska; tu hraje vynikající úlohu jako sloup monarchie rakousko-uherské a jeden z potomků, Felix, narozený u nás v Krumlově, je předchůdce a duchovní otec Bachův. Jiný se vyznamenává jako vojevůdce. R. 1599 představují se nám jako hrabata, roku 1670 jako knížata. K nám se dostávají v důsledku nešťastné Bílé Hory. Císařská zásada, dá-li Pán Bůh úřad, dá také rozum, vytváří z hraběte Jana Adolfa vysokého tajného radu, který má dost peněz, aby r. 1660 koupil Třeboň, r. 1661 panství Hluboká atd. Také dědictví tu hrají samozřejmě značnou úlohu. Hluboká je na př. koupena za 385.000 rýnských zl. Tyto miliony přepočítané v našich penězích byly však na pracujícím lidu tohoto panství vydělány od této doby několikrát. Koupě se uskutečňuje jednou od španělského generála Maradase, jindy od rakouského velkovévody Leopolda Viléma, kteří mají svůj zisk z Bílé Hory raději v tvrdých tolarech než v zemi potřísněné krví, která nepřestane býti žalobcem. Tomuto opatrnickému postupu následuje také Filip ze Sinsendorfu, který r. 1692 postupuje Postoloprty a Alžběta z Bádenska 1782 Lovosice. Výnosnost panství je taková, že ji posléze pociťuje i Napoleon, kterému Schwarzenberg, o toto opřen, r. 1813 úspěšně čelí. Jaká část majetku narostla prací robotnickou při nákladném životě rodu, dá se těžko vypočísti. Jisté je však, že také proti tomuto feudálovi krváceli čeští sedláci v selských bouřích a za jeho přispění byli před 100 lety u Chlumce n. Cidl. poraženi. Posléze zrušená

robota projevuje se jako řada předcházejících již revolucí tak, že odklízí příčiny, nechává však v rukou jednotlivců z robotnické a před tím z otrocké práce vzešlé statky jako nepomíjející mocenské zdroje.

Sněmovna je si jistě vědoma, že je tomu jinak u národní a sociální revoluce československé, ona si vytyčuje jasná majetková hlediska a uvědomuje si, že drobný majetek, vzešlý z práce jednotlivce, odpovědnost a tím i vlasteneckost občana podporuje, neboť vzniká ze starosti o rodinu a potomky, kdežto veliký majetek občana od národa dělí. Starost o osud majetku převažuje starost o národ a proto se jako jistoty ukládají rezervy v cizině. Víme, jak v době první republiky si kapitalisté mezinárodního ražení ukládali pro svá zadní dvířka ve Švýcarech. Schwarzenberg byl ještě proročtější a proto se zajišťuje velkou farmou v Kenyi v Africe, dále v Kanadě a Americe. Je krásným vysvědčením zemím matky kultury, historické Evropy, že se pro požívačný život nadlidí svou sociální strukturou dnes již nehodí.

Projednávání tohoto zákona je událostí významnou. Proto je slyšet námitky i hrozby zájmem ciziny. K tomu lze jen dodat, že ve Švýcarsku jako všude jinde je si pracující člověk vědom, že občan má povinnost pracovat v národě a přestává jím být, když vyčkává v cizině a prostřednictvím rušivých žoldnéřů místo o zájem národa usiluje o finanční prospěch. Nedovolí proto jistě, aby jeho dobré jméno bylo propůjčováno proti zájmům československého pracujícího lidu, který světu dává k úvaze, zda by nemělo být o schwarzenberském majetku v Rakousku a Německu přemýšleno v souvislosti se skutečností, **že 10leté germanisační úsilí, působící v minulosti na schwarzenberském majetku, mělo za následek poněmčení tisíců drobných českých lidí neschopných odolávat hmotnému tlaku, kteří posléze musili býti jako Němci odtud odsunuti a žijí v těžkých poměrech v těchto zemích.**

Jinak nepochybuji, že sněmovna přijme tento návrh jednomyslně, tak jak jednomyslně byl v příslušných výborech dohodnut. (Potlesk.) Místopředsedkyně Hodinová-Spurná: Zpravodajem za výbor právní je p. posl. dr. Bartuška. Dávám mu slovo. Zpravodaj posl. dr. Bartuška: Slavná sněmovno, paní a páni!

Jihočeský pracující lid jako věrný a spolehlivý strážce zejména zájmů jihočeského lidu zemědělského již od 5. května 1945 volal po likvidaci schwarzenberského panství. Tento lid volal po odčinění křivdy na národě, neboť věděl, jak Schwarzenberg svou doménu získal, kdo Schwarzenberg byl a kdo Schwarzenberg je. Schwarzenberg byl pro něho největším pozemkovým vlastníkem v Čechách, který svou doménu utvořil postupně politikou výhodných sňatků a koupí. Schwarzenberg pro něho platil za největšího a nejmocnějšího představitele pozemkové aristokracie, za sloup šlechtického fideikomisu a za hlavu německých feudálních latifundistů na české půdě. Poněvadž jádro pozemkové državy Schwarzenbergů bylo soustředěno v jižních Čechách a pokrývalo v této oblasti větší část a celou řadu okresů jižních Čech, bývali páni na Hluboké, Krumlově a Třeboni nazýváni jihočeskými králi. Jim patřily desítky dvorů, nesmírné lesní hvozdy, velká rybníční hospodářství, řada průmyslových podniků a pyšné zámky. Byla to opravdová residence jižních Čech i s tou vlastní granátnickou gardou, historickými děly na cimbuří a výsadním společenským a veřejným postavením, které se chtělo oživovat na tradici rodu pánů z Růže.

Těžce ležela ruka této německé šlechty na národně nejryzejším jihočeském kraji, na kraji Husově, Žižkově a Chelčického, na kraji původně drobných českých zemanů a dnes malých a středních rolníků. Po celé desítky let zadržela schwarzenberská doména hospodářský vývoj jižních Čech a je ještě dodnes jednou z příčin chudoby a hospodářské zaostalosti těchto oblastí. Celé generace českých lidí v řadě jihočeských okresů dřely se od zrození až do smrti pro lesk a slávu tohoto německého knížecího rodu, pro růst jeho moci a síly, pro aristokratickou byrokracii, z níž pramenila síla germanisačního úsilí v jižních Čechách.

Schwarzenbergové jsou šlechta německá. Jejich rod pochází z Bavor a není bez zajímavosti podtrhnouti, že jejich předek byl povýšen do stavu svobodných korouhevních pánů za zásluhy o německou říši a za pomoc, kterou svým dobrovolně naverbovaným vojskem poskytl císaři

Zikmundovi v křížáckém tažení proti Husitům. Rodina byla německá, duch této rodiny byl německý, její příbuzenské vztahy rozšiřovaly se sňatky s německými občany a občankami. Jediný syn této rodiny, Adolf Schwarzenberg studoval, to řekněme po pravdě, na české škole, ale při sčítání lidu v roce 1930, kdy nebyl náhodou přítomen, sčítací list za něho vyplnil jeden z jeho nejvyšších úředníků, který jistě znal soukromý život svého pána, jeho přání a chování a jistě podle dispozic tohoto svého zaměstnavatele vybral pro něho do zápisu národnost německou. Nebudu se již více zabývat osobou Schwarzenbergovou. Jde nám o něco jiného, a sice o to, aby schwarzenberská doména zmizela, aby majetek byl zabrán bez náhrady, aby zemědělské půdy dostalo se českým rolníkům, aby práva zemědělců a obcí přiměřeně ve smyslu dekretů č. 12 a 18 z roku 1945 byla zajištěna pro ně. **Šlo o to, odčinit neslýchané křivdy, páchané na jihočeském lidu, šlo o to, aby byla odstraněna porušení zákona a práva první pozemkové reformy. A tak základem pro toto řešení stalo se programové prohlášení vlády Národní fronty z 8. července 1946 o revisi první pozemkové reformy. I pozemková držba Schwarzenbergova musela býti takovým revisním zásahem likvidována. To je také smysl zvláštní formy likvidace a revise sui generis, jejíž obsahem je tento zákon, jak byl později doplněn a opraven společným úsilím všeho jihočeského lidu, representovaného jihočeskou Národní frontou.**

Tím se naplňuje v oblasti slavné jihočeské husitské tradice odčinění křivdy, kterou páchali Schwarzenbergové na této jihočeské oblasti od toho okamžiku, kdy se spojili na pomoc s císařem Zikmundem proti jihočeským Husitům a kdy se spojovali s německými utlačovateli a germanisátory, aby tam stavěli hráz proti češtví, aby se stali nástrojem cizí moci a cizí vůle. Právní výbor, vědom si této historické události, doporučuje proto slavnému ústavodárnému Národnímu shromáždění, aby tento návrh přijalo jako zákon. (Potlesk.) Místopředsdkyně Hodinová-Spurná (zvoní): Zpravodajem za výbor průmyslový je pan posl. Plojhar. Prosím, aby se ujal slova. Zpravodaj posl. Plojhar: Slavná sněmovno!

Ve smyslu naší národní a sociální revoluce jednala jihočeská Národní fronta jako representant jihočeského lidu v mnohých schůzích o vyřešení problému majetku hlubocké větve Schwarzenbergů. Bylo nám všem jasné a byl to náš jednoznačný názor, že v nové lidové demokratické republice nemůže být šlechtic a k tomu Němec majitelem tak rozsáhlého majetku, jako byli Schwarzenbergové na českém jihu. Z těchto společných porad vyšel také iniciativní návrh posl. Vilíma a druhů, ke kterému se již od počátku připojila celá jihočeská Národní fronta. Během jednání dospěli jsme k těmto zásadním názorům a bodům:

Společným názorem jihočeské Národní fronty, jihočeského lidu, národní správy i pracovního kolektivu bylo, že celé panství a celý majetek musí býti v zájmu a z důvodů národohospodářských zachován jako celek. Jednotlivé sektory, zemědělský, průmyslový, lesnický a rybníkářský, se během doby a vývoje tak do sebe začlenily a tak se navzájem prolínají, že by jakékoliv narušení tohoto kolektivu vyneslo nedozírné národohospodářské škody. Zároveň jsme ovšem také dospěli k tomu názoru, že není možno, abychom přehlíželi oprávněné požadavky jihočeského lidu, obzvláště jihočeských okresů a obcí, pokud se oprávněně dožadují určitého přídělů z tohoto majetku.

Jelikož dosavadní majitel v době svého pobytu v zahraničí během okupace jako zásadní odpůrce nacismu a hitlerismu se nedopustil vůči českému národu žádné zrady, nebylo lze použít v tomto případě dekretu presidenta republiky o konfiskaci majetku zrádců a nepřátel. Proto Národní fronta zvláštním zákonem, který též pamatuje na určité odškodnění, jež má určit vláda, řeší tento problém. Jménem jihočeského lidu vítáme tento počín a jihočeský lid bude vděčný slavné sněmovně, jestliže odhlasuje zákon v předloženém znění.

Jménem průmyslového výboru, který podrobně o předloze zákona pojednal, doporučuji její přijetí. (Potlesk.) Místopředsdkyně Hodinová-Spurná (zvoní): Zpravodajem za výbor rozpočtový je pan posl. dr Neuman. Dávám mu slovo. Zpravodaj posl. dr Neuman: Slavná sněmovno, paní místopředsdkyně, paní a pánové! Rozpočtový výbor ve své schůzi konané dne 2. července projednal osnovu zákona o převodu

vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou podle iniciativního návrhu kol. Vilíma a usnesl se doporučit ji sněmovně k schválení.

Jde o věc, která se ve svém jádru přímo dotýká jižních Čech, za které jsem do tohoto shromáždění vyslán právě jako kolegové, kteří právě referovali. Již z toho důvodu považuji za zvláštní vyznamenání, že se mi dostalo cti býti zpravodajem rozpočtového výboru k této zákonné osnově, neboť provedení a odhlasování předmětné osnovy pokládám za splnění jednoho z nejvýznamnějších hospodářských a politických postulátů tohoto území republiky.

Hlasováním dnešního sněmovního plena vypořádá se československý lid, námi zastupovaný a tudíž v podstatě on sám, v duchu a směru, pro který po druhé světové válce se svobodně rozhodl, se zvláštním majetkovým celkem, který snad nemá obdoby ani u nás, ani kde jinde. Československá republika a její lid rozhodl se pro český socialismus. Je jen logickým důsledkem tohoto rozhodnutí, že odhlasováním navrhovaného zákona se uplatňuje a provádí tento socialismus do všech důsledků i v případě velkého majetku pozemkového, který svou povahou a všemi okolnostmi je případem zvláštním. Děje se tak, paní a pánové, po mém mínění plným právem, vzhledem k uvedenému celostátnímu rozhodnutí nelze mít zásadních pochyb nebo námitek. Jde jen o případ zvláštní a je tudíž jasno, že tento případ může být řešen jen zvláštním, jedinečným opatřením.

Zvláštnost a jedinečnost případu je nejvýznačnějším momentem celé projednávané osnovy po mnoha stránkách. Nesporně jde o jeden z největších majetků v rukou jednotlivce v celé republice. Jde o majetek, který ve svém hlavním jádru je spjat s jednou částí republiky, jižními Čechami. Jde o majetek, který organizačně a způsobem své správy dosáhl významných úspěchů. Jde o majetek, který v oboru péče o zaměstnance šel před svou dobou a svým způsobem razil cesty pro řešení na širším podkladě.

Jde o majetek, na němž byla vytvořena jedinečná spolupráce a soudržnost zaměstnanců bez ohledu na osobní postavení. Jde o majetek, paní a pánové, na němž odedávna zaměstnanci měli vynikající spoluúčasť na jeho správě. Jde o majetek, jehož budoucí uspořádání a správa mají býti podle právě projednávané osnovy řešeny myšlenkami velmi revolučními proti dosavadním poměrům a jiným případům. Zabýval jsem se tímto celým problémem spolu se svými kolegy velmi dlouho a přišel jsem při tom na dva zajímavé momenty, které v podstatě celé věci se proplétají a prolínají tak, že jich nelze od sebe dobře odloučiti. Těmito momenty jsou, prosím - a nebuďte, paní a pánové, překvapeni - tradičnost a revolučnost.

Na prvý pohled zdá se to být divné spřežení, ale vzhledem k zvláštnosti majetku, jeho historii, správě, poloze a místním poměrům musí býti toto výjimečné spojení uvedených pojmů pro poměry převáděného majetku opravdu uznáno.

Řekl bych, paní a pánové, a u nás je to samozřejmé, že tu jde opravdu i v tomto případě o ten zvláštní vliv jižních Čech. Původ mnohých revolučních myšlenek v jižních Čechách je všeobecně znám. Jistě se nemusím touto věcí blíže zabývat. Jde o historickou okolnost, která je českým trvalým přínosem k světovému dění a která pro nás znamená nejslavnější doby české historie.

Kdo zná poněkud blíže poměry převáděného majetku, nemůže popřít, že od nepaměti v mnohých směrech své organizace a svých cílů měl hodně revoluční myšlenky a předcházel před tehdejšími poměry. Přesto zdůrazňoval však tento majetek vždy své tradiční zaměření a dokonce vydával i svůj časopis s názvem "Tradice". Nová úprava, správa a určený účel předmětného majetku je jednou z nejrevolučnějších myšlenek pro organizaci záměrné podnikatelské činnosti v oboru zemědělské, lesní a průmyslové výroby. Jako národohospodáři bylo mi hned od počátku jasné, že bylo by nedozírnou újmou hospodářskou, kdyby z toho nebo onoho důvodu, nebo k tomu nebo onomu cíli mělo dojít k rozdrobení předmětného majetkového celku. Viděl jsem ihned, že je v zájmu veřejném, aby tento celek byl neztenčeně zachován, poněvadž jen tak může plánovitě a hospodářsky plnit své úkoly.

Republika opustila soukromé podnikání a vlastnictví pro sektor velkého průmyslu a podnikání s ním spojeného. Bylo proto v daném případě logickou nutností řešiti stejně nebo podobně otázku vlastnictví zvláštního velkého majetku pozemkového, který je kombinován s průmyslem, s tímto majetkem spojeným. Šlo tedy o to, nalézt pro takový majetek, mezi který náleží předmětný majetek na prvním místě, účel, resp. spojití jeho vlastnictví s účelem všeobecně prospěšným.

Osnova zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů tak, jak leží před vámi, volila druhou cestu. Majetek tento převádí se na zemi Českou. A tu mi dovolu, abych zdůraznil, že jde o první pokus dát samosprávě, české samosprávě nový, velký zdroj příjmů náhradou za zdroje, které jí byly znárodněním vzaty.

Jsem jist, že z určitých stran nebo kruhů je možno očekávati proti této zákonné osnově i námitky, které budou v té neb oné formě vyjadřovati, že jde o zákon, který je ve své podstatě zaměřen proti soukromému vlastnictví v oboru velkého pozemkového majetku a proti jednotlivci. Námitka, že jde o zásah do soukromého vlastnictví, nemůže však obstáti, poněvadž republika zasáhla již jinými zákony do soukromého vlastnictví, a to tak, jak jí přikazuje dobrovolně nastoupená tendence nové sociální struktury, pro kterou se československý lid sám rozhodl.

Okolnost, že ústavně není dosud toto rozhodnutí pevně formulováno, nemůže hráti zvláštní roli. Podle toho, co všichni po druhé světové válce cítíme a co víme o naprosté nutnosti nové sociální struktury, musíme již dnes říci, že v nové ústavě nelze počítati s jiným řešením u zvlášť velkého pozemkového majetku a že i ten bude nutno řešiti s hlediska obecného prospěchu.

Zákon o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů bude tudíž napříště součástí právního řádu Československé republiky. Otázkou bude, zda do tohoto řádu zapadá. To považuji za zodpověděno rozhodnutím československého lidu o cestě k socialismu a proto v daném případě nemohu námitku zákona proti jednotlivci uznati ani jí přiznati nějaké oprávnění.

V návrhu uvedené řešení - že se majetek převádí bez náhrady a že vláda rozhodne o případném zaopatření dosavadních vlastníků - mne zbavuje povinnosti zabývati se zvlášť touto otázkou se stanoviska, pro které je v první řadě příslušný rozpočtový výbor.

Jménem rozpočtového výboru doporučuji předloženou osnovu ke schválení. (Potlesk.) Místopředsedkyně Hodinová-Spurná (zvoni): Ke slovu jsou přihlášení řečníci, zahajují proto rozpravu. Řečníky jsou: pp. posl. dr. Horáková, Vilím, Soukup, Janouš. Dávám slovo první řečníci, paní posl. dr. Horákové. Posl. dr. Horáková: Paní místopředsedkyně, slavná sněmovno, paní a pánové!

Co očekáváme od znárodněných podniků a takto převzatých institucí? V první řadě to, že budou ve svém dnešním provozu nejméně tak rentabilní, budou vynášet naší národní pospolitosti nejméně tolik, kolik vynášely dříve soukromému podnikateli a soukromému držiteli. To je podmínka, kterou musíme mít především na zřeteli, posuzujeme-li naše znárodněné a do národní správy převzaté hospodářské celky. A to také podtrhujeme a musíme požadovat do budoucnosti od tohoto komplexu majetkového, který přichází také do znárodněné lidové správy, v této formě do správy země České.

Země Česká nezískává totiž ve schwarzenberských statcích jen statické, materiální hodnoty. Jak zde již bylo řečeno a jak to podtrhl pan posl. Neuman, do jejích služeb přechází i rozsáhlý aparát zaměstnanecký, v jehož schopnostech je záruka dalšího spořádaného vývoje a prosperity. Budiž ještě jednou po zásluze zdůrazněno, že tito zaměstnanci a mnozí jejich předchůdci, ačkoliv poctivě pracovali pro svého zaměstnavatele, věrně sloužili také vlasti a tím, že schwarzenberskému panství vtiskli jeho český ráz, zasloužili se o to, že přechod do vlastnictví země české děje se dnes poměrně s nejmenšími obtížemi. Věříme, že tímto aktem se uskutečňuje opravdu veliká národní, sociální, ale také historická skutečnost, a přejeme těm, kdož přebírají opravdu odpovědný a závažný úkol správy tohoto velikého majetkového objektu, aby touto správou a výsledky své činnosti sloužili především našemu lidu a republice Československé. (Potlesk.)

Místopředsedkyně Hodinová-Spurná (zvoni): Dalším řečníkem je pan posl. Vilím. Dávám mu slovo. Posl. Vilím (uvítán potleskem): Paní místopředsedkyně, paní a pánové!

Chtěl bych však při této příležitosti zdůraznit, že projednání a schválení projednávaného zákona má velký význam politický. Když roku 1945 celý náš národ stál na prahu velikého úsilí o vybudování nově osvobozené republiky, uvědomovali jsme si, že v myslích našeho lidu bude třeba bojovat o koncepci, kterou se máme řídit při obnově naší republiky. Vzpomenete si, že r. 1939 celý náš národ formoval své síly k boji proti nacistickým okupantům a velmi mnoho dobrých a statečných vlastenců bylo pevně přesvědčeno o tom, že den našeho vítězství a porážka okupantů bude dnem, kdy se vrátíme k dobám před druhou světovou válkou, k dobám prvé republiky.

Na straně jedné je Československá republika z let 1918-1938 představována našemu lidu, a bohužel také naší mládeži, jako stát kapitalistický, stát agrárně-policejního teroru, stát, jehož vnitropolitický vývoj nemohl vésti nikam jinam nežli k Mnichovu. Na straně druhé pak slyšíme, že Československá republika z této doby byla státem skutečně demokratickým, že jsme tehdy měli skutečnou demokracii a žádnou náhražku a že bychom se měli vrátit k těmto dobám let 1918-1938.

Domnívám se, že bude třeba, aby zde bylo zjednáno jasno. Víme velmi dobře, a je třeba to zdůrazňovat naší mládeži, že toto prvé období naší samostatnosti zůstane zapsáno zlatým písmem v dějinách našeho národa (Potlesk.) Bylo naším štěstím, že v čele českého lidu stál tehdy jeho největší syn. Bylo to období netušeného politického a kulturního rozvoje našeho národa. Nebyti těchto dvaceti let, nevydrželi jsme tu strašnou nacistickou vychřici, která se přehnala přes naši zem, nebyli bychom bývali schopni postavit do boje na všech frontách světa, i na té frontě domácí, desetitisíce a snad statisíce statečných bojovníků proti nacistickým okupantům. Mnichov nebyl důsledkem vnitropolitického vývoje u nás v Československu. Který stát na světě byl tak připraven na boj s nacismem jako Československá republika pod vedením dr. Edvarda Beneše v roce 1938? (Potlesk.) Víme dobře, že Mnichov je tragedií mezinárodní solidarity pokrokových a demokratických sil. Z toho důvodu považujeme za velmi nebezpečné, že zejména před českou mládeží bylo pomlouváno toto krásné období dějin našeho národa.

Paní a pánové, při té denní a někdy velmi těžké práci v tomto sboru neuvědomují si mnozí lidé u nás v Československu dalekosáhlý a historický význam toho, co se nám podařilo od r. 1945 až do této doby. Měl jsem příležitost právě v poslední době přesvědčit se o tom, s jakým zájmem, ale také s jakým respektem sleduje celá pokroková a zejména socialistická cizina úsilí československého pracujícího lidu o vytvoření nové společenské organizace. Je pravda, že se dopouštíme určitých chyb, je pravda, že na některé z těchto chyb budeme také doplácet, ale, paní a pánové, neměly by být tyto chyby a některé nedostatky, se kterými ještě zápasíme, předmětem politické licitace mezi jednotlivými stranami, nýbrž měly by být předmětem společného zájmu o jejich odstranění. Teprve historie ukáže význam těchto minulých dvou let našeho národa, význam toho, co jsme dokázali my v Československu pro pokrok v celém světě. A já vyslovuji zde pevné přesvědčení, že cestu, kterou jsme nastoupili u nás v Československu v roce 1945, bude muset nastoupit i řada ostatních evropských států. (Předsednictví převzal místopředseda Petr.) Děkuji také všem ostatním pánům poslancům, zejména pak panu posl. Smrkovskému, který svými připomínkami, jež byly vtěleny do návrhu zákona přispěl ke zlepšení mého iniciativního návrhu.

Místopředseda Petr (zvoní): Dalším řečníkem je p. posl. Soukup. Dávám mu slovo. **Posl. Soukup:** Pane předsedo, paní a pánové!

Vážení přátelé, o velikosti tohoto majetku, který zde je převáděn, bývaly zvlášť v době předválečné pověsti a verse téměř pohádkové. Jedno takové rčení znělo, že majitel tohoto panství, Schwarzenberg, chce-li přejít z města Protivína někam až do Jindřichova Hradce, může tuto cestu vykonat po své vlastní půdě. Je proto zákon zdravý v tom směru, že po uspokojení sousedících zemědělců převádí hlavní podstatu tohoto zemědělského majetku na zemi Českou. Jsme toho názoru, vážení přátelé, že i podnik sám přinese zemi České prospěch, a to hlavně tehdy, překoná-li jeho správa všechny obtíže v oboru lesní držby. **Vím, že v tomto oboru představuje toto panství moderně vybavený celek. Vzpomeňme jen na důmyslný tak zv. schwarzenberský kanál, jímž se dopravuje dříví z vysokých poloh lesa až do stanice nakládací.**

Problémem do dlouhé budoucnosti však zde po mém soudu zůstane těžký nedostatek pracovních sil. Byl jsem v sobotu a v neděli v této oblasti. Příznávám se, že jsem byl překvapen, když moravští zemědělci, kteří zde sklízí sena a jetele, mi hlásili, že v obcích, v nichž tuto práci vykonávají, je dosud nevymlácené obilí nejen ve stodolách, nýbrž i ve stozích. Pociťovali to se smutkem, jako určitou nehospodárnost v těchto krajích. Já však věřím, drazí přátelé, že zemi České podaří se překonat tyto nedostatky a že se podaří zmoci obtížný úkol, který před sebou správa těchto velkostatků bude mít. Vážení přátelé, při pohledu na tento zákon, který řeší obtížnou materii z oblasti jižních Čech, prohlašuji, že hlediska, která jsou v tomto zákoně, jsou schvalována i stranou, jejíž stanovisko mám čest tlumočit, a prohlašuji, že čs. strana lidová tento zákon vítá a bude pro něj hlasovat. (Potlesk.)

Podpředseda dr Ševčík: Dalším řečníkem je p. posl. Janouš. Dávám mu slovo. Posl. Janouš: Slavná sněmovno, paní a pánové!

Slezsko mělo svého vykořisťovatele a netvora Gera, kterého objevil v celé jeho hrůzné nahotě náš slavný básník Petr Bezruč. Jižní Čechy měly své Schwarzenbergy, kteří jako polyp, jako chobotnice, natahovali svá chapadla do všech okresů jižních Čech, která obepínala a vykořisťovala všechny obory lidského podnikání. Lomy, vápenky, pískovny, lihovary, pivovary, hostince, prostě všechny obory, kde se uplatňovala lidská práce, do všech zasahovala chapadla těchto velmožů. A nejen to, měli k dispozici i své patronátní kostely a v těch kostelích své lavice a také své opěvovatele. Všechno sloužilo k tomu, aby bylo jejich jméno chváleno a velebeno. A při tom jižní Čechy tímto upírem vyssávané trpěly a byly brzděny ve svém vývoji. Sami páni řečníci přede mnou, páni zpravodajové připustili, že některá města byla brzděna ve vývoji právě tím, že existoval Schwarzenberg. A nebylo to jenom jedno město, nebyla to jenom držba pozemků. Schwarzenberg seděl pomocí svých zaměstnanců ve vyšších službách též ve funkci starostů jednotlivých obcí. Ještě dnes vzpomínají mnohé jihočeské obce s hrůzou na tyto doby před válkou, kdy Schwarzenberg svým vlivem brzdil v těchto obcích výstavbu škol. Proč brzdil výstavbu škol?? Protože čím větší nevědomost v jihočeském lidu, tím byly jeho naděje a jeho možnosti vykořisťování větší.

A tak dnes, když pomocí tohoto zákona přistupujeme k napravení určitých křivd, jihočeský lid pociťuje velkou úlevu v tom, že se změní celý poměr k jihočeskému tak zv. schwarzenberskému panství. Byl jsme v posledních dvou měsících na řadě schůzí v jižních Čechách. A sám jako rodilý Jihočech, kterého jižní Čechy nemusely adoptovat, poněvadž jsem se tam narodil, věděl jsem už jako kluk, že zajíci v polích, ryby v řekách a rybnících a i ptáci v povětří patřili Schwarzenbergovi a že v té době výkonný aparát schwarzenberského panství stál proti lidu. A pociťuji velké zadostiučinění právě proto, že já sám jako kluk jsem tomuto panu Schwarzenbergovi sloužil jako nadháněč na honech. Mám k tomu tedy svůj zvláštní vztah.

Tímto zákonem vlastně vracíme to, co Schwarzenberg jako náhončí a služebník nenáviděné habsburské dynastie českému národu uloupil. To si musíme uvědomit. Je to vrácení lupy, který kořistník ukořistil, není to žádný dar. **A jestliže můžeme konstatovat, že na jedné straně tento velký majetek pomáhal panu Schwarzenbergovi v tom, že mohl sociální postavení svých zaměstnanců zlepšovat, tak to bylo jen proto, že tento majetek svou velkou obludností, tím, že vykořisťoval všechny vrstvy lidského podnikání, byl preferován, a jenom tím mu bylo umožněno, aby lépe mohl vykořisťovat, i když také zlepšoval sociální postavení svých zaměstnanců. Nebylo to dobré srdce pana knížete, nebylo to také ani dobré srdce jeho pana generálního ředitele, ale bylo to právě to, že vykořisťoval tisíce a tisíce jihočeských lidí přímo a další tisíce nepřímo.**

Vítám tuto osnovu ale nepokládám ji za definitivní řešení ve věci celé této velké dynastie Schwarzenbergů, a to proto, poněvadž Jihočeši, rolníci v jižních Čechách, ještě dnes mají málo půdy a volají po půdě. Představenstvo tohoto velkého celku bude muset důkladně uvažovat, jakým způsobem sloučit tyto dvě věci, totiž jak sloužit národohospodářským účelům a jak také uspokojit volání rolníků v jižních Čechách po schwarzenberské půdě. Já se, paní a pánové, domnívám, že právě v tomto bodě bude muset být představenstvo daleko benevolentnější než dosud, aby zabránilo dalším sporům a aby také jihočeský rolník, který byl vykořisťován, byl uspokojen. My

komunisté jsme měli původně trochu jiné stanovisko, neboť jsme se domnívali, že by bylo lépe uplatnit na tento majetek konfiskační zákon, ale po ujednání v Národní frontě jsme přistoupili na platformu tohoto zákona. Přesto myslím, že můžeme vyslovit svoje pochyby, bude-li toto řešení konečným řešením a bude-li také řešením šťastným. Myslím, že ještě mnoho věcí se dá napravit a že budeme muset hledat věci, které budou toto dílo dále ještě zlepšovat. Na konec bych chtěl, paní a pánové, zdůraznit to, že nestačí, jak už jsem řekl prve, hlásat demokracii, bít se za demokracii, ale že ji také musíme uskutečňovat na všech polích. Nestačí zdůrazňovat, že žijeme v období lidskosti, nýbrž musíme tuto lidskost proboujovat a uskutečňovat také na všech polích. A pole sociální dosud bylo tím polem, kde té lidskosti bylo nejméně. Domnívám se, že nová lidově-demokratická republika, která už celou řadou zákonů nastoupila novou cestu, bude daleko lépe sloužit právě tomuto uskutečňování demokracie a lidskosti na tomto poli, než tomu bylo v kterémkoliv předcházejícím období našeho státu a našeho národa. Vítám proto tuto osnovu jako krok k pokroku, vítám ji jako Jihočech, který na svém hřbetě cítil, jak byly jižní Čechy vykořisťovány a utlačovány, a z plna srdce si přeji, aby podobných osnov ne ve prospěch jižních Čech, ale ve prospěch celého českého národa a celé Československé republiky bylo více. (Potlesk.)

Podpredseda dr Ševčík: K slovu nie je nikto prihlásený, rozprava je skončená. K vecnej poznámke sa prihlásil pán posl. dr Zibrín. Dávam mu slovo. Posl. dr Zibrín: Vážená snemovňa!

K prejednanému iniciatívne mu návrhu pána posl. Vilíma a druhov v mene Demokratickej strany mám česť urobiť toto prehlásenie: Minulý týždeň dňa 1. júla zasadali predsedovia klubov ako aj predsedovia niektorých výborov s predsedníctvom snemovne, kde sme dojednali, čo všetko ešte pred prázdninami urobíme. K prejednaniu tejto osnovy Demokratická strana dala súhlas za toho jednohlasného uistenia všetkých prítomných na tejto porade, že keby sme my poslanci zo Slovenska na jesennom zasadnutí alebo hocikedy, alebo hoci Národný front, prišli s hocakým návrhom, aby ekvivalentný jeden podobný statok, majetok bol pridelený zemi Slovenskej, že ani jedna zo strán čs. Národného frontu nebude mať proti tomu žiadnych námietok, ale opačne, že taký návrh, aby zem Slovenská dostala ekvivalent, primeraný takého statku, bude vami všetkými podporovaný. Toto vám dávajúc na vedomie, súčasne vám oznamujem, že Klub slovenských demokratov bude za návrh zákona hlasovať. (Potlesk.)

Podpredseda dr Ševčík: K slovu nie je už nikto prihlásený, rozprava je skončená. Dávam slovo k doslovu zpravodajcovi za výbor zemedelský p. posl. Sedlákovi. Zpravodaj posl. Sedlák: Vzdávám se slova. Podpredseda dr Ševčík: Dávam slovo k doslovu zpravodajcovi za výbor právny, p. posl. dr Bartuškoví. Zpravodaj posl. dr Bartuška: Vzdávám se slova. Podpredseda dr Ševčík: Dávam slovo k doslovu zpravodajcovi za výbor priemyslový, p. posl. Plojharovi. Zpravodaj posl. Plojhar: Vzdávám se slova. Podpredseda dr Ševčík: Dávam slovo k doslovu zpravodajcovi za výbor rozpočtový, p. posl. dr Neumanovi. Zpravodaj posl. dr Neuman: Vzdávám se slova. Podpredseda dr Ševčík: Pristúpime k hlasovaniu. Osnova má 8 paragrafov, nadpis a úvodnú formulu.

Pretože niet pozmeňovacích návrhov, dám o celej osnove hlasovať naraz podľa zprávy výborovej. (Námietok nebolo.) Námietok niet. Kto teda súhlasí s celou osnovou zákona, to je s jej 8 paragrafmi, nadpisom a úvodnou formulou podľa zprávy výborovej, nech zdvihne ruku. (Deje sa.) To je väčšina. Tým ústavodarné Národné shromaždenie prijalo túto osnovu zákona podľa zprávy výborovej v čítaní prvom. Z usnesenia predsedníctva podľa § 54, ods. 1 rokov. poriadku vykonáme ihneď druhé čítanie.

Ad 1. Druhé čítanie osnovy zákona o prevode vlastníctva majetku hľubockej vetve Schwarzenbergov na zem Českú (tlač 723). Sú nejaké návrhy opráv alebo zmien textových? Zpravodaj posl. Sedlák: Nejsou. Zpravodaj posl. dr Bartuška: Není změn. Zpravodaj posl. Plojhar: Nejsou. Zpravodaj posl. dr Neuman: Nejsou. Podpredseda dr Ševčík: Kto v druhom čítaní súhlasí s osnovou zákona tak, ako ju ústavodarné Národné shromaždenie prijalo v čítaní prvom, nech zdvihne ruku. (Deje sa.) To je väčšina. Tým ústavodarné Národné shromaždenie prijalo túto osnovu zákona tiež v čítaní druhom. Tým je vybavený 1. odsek poriadku. Prerušujem prejednávanie poriadku schôdze.

Snad ještě jedna věc stojí za zmínku. Bylo přítomno 221 poslanců a předsedající schůze oznámila, že dovolenou podle § 2, odst. 4 jedn. řádu dala jsem na tento týden posl. dr Rozehnalovi, Bezděkovi, Evženu Erbanovi a posl. dr Šíp předložil lékařské vysvědčení k udělení mu dovolené dne 24. června 1947. Takže chyběli čtyři poslanci. Evidovaní. Což by se dnes asi nestalo, leč pokud jde o zmetky v zákonech, mnoho se toho za oněch šedesát šest let alespoň formálně nezměnilo. Uvedený text je dostatečně poučný.

Celý text naleznete na <http://www.psp.cz/eknih/1946uns/stenprot/065schuz/s065001.htm>

JEDEN SVĚT 2013 SE PTÁ: BOJÍTE SE SNÁŠET?

JEDEN SVĚT 2013 SE PTÁ: BOJÍTE SE SNÁŠET?

ČR: Na nebezpečné tendence, které se poslední dobou objevují v české společnosti, upozorní nadcházející 15. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Provokativní otázkou Bojíte se snášet? chce festival otevřít debatu o sílící netoleranci, rasismu a diskriminaci.

Festival tak reaguje na současný stav společnosti v České republice, v níž narůstají tlaky způsobené ekonomickým vývojem a jeho sociálními dopady i krizí politických autorit. Ačkoli je česká společnost ve srovnání např. se zeměmi západní Evropy velmi homogenní, dokážou si Češi mezi sebou nacházet příležitosti k diskriminaci a vymezování se vůči sobě navzájem. Velké procento lidí automaticky negativně zareaguje nejen na romskou národnost sousedů, ale i na jiný politický názor, příliš hlasitý hovor na ulici, obyvatele jiného města, člověka žijícího alternativním životním stylem.

„Sami jsme překvapeni, kam se situace, která začala nepokoji na Šluknovsku, dokázala v průběhu roku vyvinout. Diskriminační zákony, jako je dočasný zákaz pobytu v novém přestupkovém zákoně, i tón předvolebních kampaní některých prezidentských kandidátů jsou jasným pokračováním Šluknova,“ prohlásila ředitelka festivalu Jeden svět Hana Kulhánková.

Příklon k rasismu, diskriminaci a vyhledávání „obětních beránků“ však nezaznamenává pouze Česká republika. Proto se Jeden svět rozhodl nabídnout sérii 13 filmů z různých částí světa, které zobrazují celou škálu případů od toho, jak se xenofobní nálady v lidech pozvolna rodí, až po krajnosti, do nichž může situace eskalovat. Chybět nebudou ani české filmy ze sociálně vyloučených oblastí ČR. Hlavní tematická kategorie Bojíte se snášet? nicméně přinese i několik dokumentů, jež mohou české diváky a divačky v otázkách soužití a tolerance pozitivně inspirovat.

V protikladu k vážnému tématu zvolil Jeden svět pro svůj 15. ročník odlehčenou grafiku se zvířátky. **„Na českém dvorku plném slepic není pštros již dávno něčím exotickým. Přesto však českou slepici dokáže naštvat, když vidí, že pštros má větší vajíčka. Začne to nevinnou větou: Nemám nic proti pštrosům, ale... a brzy se jej snaží vyklovat ze dvorku,“** popsal kreativní myšlenku kampaně František Dečman z agentury Creative Heroes, která vizuální podobu festivalu připravila.

Dalšími programovými kategoriemi Jednoho světa 2013 je Moc médií zkoumající vliv informace v dnešním světě, Vedlejší účinky s filmy o západním i rozvojovém zdravotnictví, Cesty ke svobodě o zemích s nedemokratickými režimy, v nichž pracuje Člověk v tísni, Takzvaná civilizace zaměřená na životní styl s úzkým vztahem k přírodě. O hlavní ceny festivalu se budou ucházet snímky zařazené do Hlavní soutěže a kategorie Máte právo vědět. Chybět nebudou ani nejnovější české dokumenty.

Jeden svět se uskuteční 4. – 13. března 2013 v Praze a následně v dalších 40 městech České republiky.

Promítané dokumenty budou tradičně doprovázeny debatami s tvůrci a odborníky, připraveny budou i panelové debaty s mezinárodní účastí. Více informací najdete na webu www.jedensvet.cz

Akreditační tisková konference se bude konat v úterý 26. února 2013 od 11:00 v Centru Člověka v tísni – Langhans v Praze **(Převzato z časopisu MÍSTNÍ KULTURA)**

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Absurdária, jimiž jejich autor Teo aktuálně denně charakterizuje současnou politickou situaci, vycházejí pravidelně na webu LN. Tento obrázek nás překvapil v pondělí ráno. Jmenuje se povolební smaženice. Naprosto přesvědčivě evokuje podobenství s Výkřikem, nejznámějším obrazem norského expresionisty Edvarda Munchy, od jehož narození (Ådalsbruk v Løten) uplyne 12 prosince přesně 150 let a od první verze tohoto obrazu (1893) 120 let. Mimochodem loni byl originál obrazu prodán v newyorském Sotheby's za neuvěřitelných 120 milionů dolarů. Historii jeho vzniku (do roku 1910 namaloval Munch několik, verzí Výkřiku, nebo někdy také Křiku), doprovází řada teorií. Jednou z nich je popis zajímavého přírodního úkazu, který si malíř, později zřejmě postižen maniodepresivní psychózou, v roce 1892 zapsal do svého deníku: „ Šel jsem po cestě se dvěma přáteli – slunce zapadalo za horu nad městem a fjordem – pocítil jsem nápor smutku – nebe se náhle změnilo v krvavou červeň. Zastavil jsem se, opřel o zábradlí, smrtelně unaven – přátelé se po mně ohlédli a pokračovali dál – díval jsem se nad plápolajícími mraky nad fjordem, byly jak krev a meč, a město – modročerný fjord a město – mí přátelé šli dál a já tam stál a trásl se strachy – cítil jsem jakoby velký, nekonečný výkřik šel tou nekonečnou přírodou.“ Někteří znalci Munchova díla se přiklánějí k teorii, že

umělec mohl sledovat také výbuch sopky Krakatoa o rok později. Takže takto nějak vznikla i naše „povolební smaženice“.

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (797)

Člověku se čas od času přihodí, že najednou neví, kde je skutečná pravda. K takovému tvrzení jsme se nedávno dostali s kolegou Jiřím, který je filozofem i psychologem v jednom. A tak jsme se trochu přeli. Tvrdil jsem, že se velice často dochází k situacím, kdy se debata sveze na to, zda nazývat věci pravými jmény nebo zda užívat různé roztomilé eufemismy.

Zejména tehdy, chceme-li o své pravdě přesvědčit druhé, tvrdíme, že nazýváme věci pravými jmény. Ano, povídal Jiří, už před mnoha lety tvrdil čínský mudrc Konfucius, že je hlavní otázkou života jednotlivce a společnosti, když se zásadní VĚCI nazývají pravými jmény. Namítal jsem, že někdy nám jaksi politická korektnost nedovoluje, abychom nazvali věci pravými jmény. Je to blbost, nikoli korektnost, namítal Jirka. Jakmile něco označíš z nejrůznějších důvodů jinak, nepravdivě, i když v dobré víře, dopadneš zrovna tak blbě, jako ti farníci v jednom městě. A vyprávěl mi v podstatě zajímavý vtip.

Jednomu starému knězi bylo už špatně z jeho farníků. Při zpovědích stále jen nevěra střídala nevěru. Až jednou v neděli při kázání mu došla trpělivost a zvolal:

"A jestli ještě jednou někdo přijde do zpovědnice s nevěrou, tak s tím tady praštím! Tohle já nemám zapotřebí stále poslouchat!"

Farníci ho však měli rádi, a tak - aby nelhali a aby si faráře udrželi - se začali zpovídat z "klopýtnutí". A zdálo se, že to fungovalo k všeobecné spokojenosti, až je farář opustil, stár a syt dnů. Přišel nový farář. Po několika dnech vyhledal starostu.

"Nechci vám mluvit do řemesla, pane starosto, ale měl byste něco udělat s chodníky ve městě. Musí s nimi být něco v nepořádku - při zpovědích se dozvídám, že lidé neustále klopýtají."

Starosta sotva dusil smích, neboť mu došlo, že nový kněz nezná místní zpovědní žargón. Než se však dostal k vysvětlování, napomenul ho farář přísně:

"Být vámi, nesmál bych se. Kupříkladu jenom vaše paní za minulý týden klopýtla třikrát!"

Dnes má svátek ROBIN/ERNA. Zítra, ve čtvrtek MARIKA. V pátek HYNEK, v sobotu NELA, v neděli BLAŽEJ, v pondělí JARMILA, v úterý DOBROMILA a ve středu VANDA.
Nezapomeňte jim blahopřát.

